

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС

Роман Кірін,

доктор юридичних наук, доцент,
головний судовий експерт Дніпропетровського
науково-дослідного
експертно-криміналістичного центру
Міністерства внутрішніх справ України
ORCID: 0000-0003-0089-4086

Віталій Петренко,

доктор технічних наук, професор, магістр права,
завідувач кафедри інтелектуальної власності
та управління проєктами
Українського державного університету
науки і технологій
ORCID: 0000-0001-5017-1674

Володимир Хоменко,

кандидат технічних наук, доцент,
магістр інтелектуальної власності,
доцент кафедри нафтогазової інженерії та буріння
Національного технічного університету
«Дніпровська політехніка»
ORCID: 0000-0002-3607-5106

DOI 10.32782/2306-9082/2023-51-1

УДК 342.95: 347.77/78 (477)

Особливості формування справи про адміністративне правопорушення державними інспекторами з ІР-питань

Адміністративне правопорушення (далі – АП), яке тягне за собою порушення юридичних норм, прав і законних інтересів авторів, інших суб'єктів права інтелектуальної власності (далі – ІР), та/чи завдання

шкоди економіці держави, іншим сферам суспільного життя, виступає правовою підставою для притягнення до адміністративної відповідальності за порушення прав на об'єкти ІР-права в порядку, передбаченому Кодексом України про адміністративні правопорушення (далі – КпАП).

Натомість, в якості процесуальної підстави притягнення особи до адміністративної відповідальності та одного із засобів доказування, передбаченого ст. 251 КпАП [1], слід розглядати протокол про АП. Зміст останнього повинен відповідати вимогам, встановленим ст. 256 КпАП, а орган (посадова особа) при підготовці до розгляду справи про АП, згідно ст. 278 КпАП, має вирішити, серед іншого, й питання про те, чи правильно складено протокол та інші матеріали справи про АП, а також чи витребувано необхідні додаткові матеріали.

Якщо при підготовці справи до судового розгляду будуть знайдені недоліки у протоколі, інших матеріалах справи, то такі документи надсилаються до органу, який порушив справу про АП на доопрацювання [2]. Крім того, при з'ясуванні судом питання про достатність додаткових матеріалів, які можуть допомогти правильному вирішенню справи, та встановленні їх неповноти, мають бути витребувані додаткові відомості та матеріали.

Тож, дослідження особливостей формування справ про АП в ІР-сфері є надзвичайно важливим напрямком не тільки в аспекті притягнення винних осіб до адміністративної відповідальності за вчинення незаконних дій з об'єктами ІР-права, а й щодо захисту інтересів суб'єктів, ІР-право яких порушено такими діями.

Не випадково проблеми адміністративної відповідальності в ІР-сфері були й залишаються у полі уваги як науковців так і практиків з адміністративного права та процесу, ІР-права. Зокрема, серед численних доробків за цією темою можна

виділити кілька новітніх дисертаційних досліджень, що виконані за останні п'ять років такими авторами, як: Л.В. Золота [3], А.В. Хрідочкін [4], О.М. Коротун [5], Н.В. Бочарова [6], В.С. Жогов [7], Н.П. Капітаненко [8], М.Р. Малець [9], А.К. Лісовий [10], Г.Є. Миджин [11] та ін. Окремі питання нормативно-правової бази, що забезпечує регулювання контролю-наглядових відносин в ІР-сфері, а також проблемні аспекти правосуб'єктності державних ІР-інспекторів, розглядалися у попередній публікації [12].

Втім, блок відносин із формування справи про АП державними інспекторами з ІР-питань не був основним предметом дослідження у цих роботах, а відтак мають достатній потенціал та актуальність для проведення подальших науко-практичних пошуків.

Мета статті полягає у з'ясуванні окремих проблемних питань в процесі формування справи про АП державними інспекторами з ІР-питань та спробі їх вирішення.

Для досягнення поставленої мети, в межах поданої статті, передбачено виконання наступних завдань: – визначити нормативно-правову базу протокольної процедури, що здійснюється ІР-інспекторами; – встановити проблемні питання змісту чинної форми та змісту протоколу про АП; – з'ясувати кількісний та часовий регламенти адміністративно-деліктного ІР-процесу.

Порядок притягнення до адміністративної відповідальності за порушення прав на об'єкти ІР-права встановлений у КпАП, яким зокрема врегульовуються відносини щодо:

1) протоколу про АП [1, ст.ст. 254–259]: 1.1) складення протоколу про АП; 1.2) осіб, які мають право складати протоколи про АП; 1.3) змісту протоколу про АП; 1.4) надіслання протоколу; 1.5) доставлення порушника;

2) заходів забезпечення провадження в справах про АП [1, гл. 20];

3) осіб, які беруть участь у провадженні в справі про АП [1, гл. 21].

Нормативно-правове регулювання першого блоку відносин конкретизовано на підзаконному рівні, де зокрема визначено:

– Інструкція з оформлення державними інспекторами з ІР-питань Міністерства економічного розвитку і торгівлі України (далі – Інструкція) (з 29 серпня 2019 р. – Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, з 21 травня 2021 р. до тепер – Міністерство економіки України, далі – Мінекономіки) матеріалів про АП [13];

– Положення про державного інспектора з ІР-питань Мінекономіки [14];

– уніфікованої форми акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у ІР-сфері, та форми припису щодо усунення порушень, виявлених під час проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у ІР-сфері [15];

– критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у ІР-сфері та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) Мінекономіки [16].

Проте, незважаючи на таке представницьке правове забезпечення протокольної процедури адміністративно-деліктних та контрольно-наглядових ІР-відносин, уявляється доцільним звернути увагу на окремі проблемні питання у цій сфері.

Так, у зазначеній вище Інструкції, що затверджена відповідно до ст.ст. 221, 255 КпАП з метою дотримання державними інспекторами з ІР-питань

законодавства під час оформлення ними матеріалів про АП та встановлює механізми:

1) складання державними інспекторами з ІР-питань Мінекономіки протоколів та матеріалів про АП;

2) подання складених протоколів та матеріалів про АП органам, уповноваженим розглядати справи про АП, передбачені ст.ст. 51-2, 164-9, 164-13, 164-17, 164-18 та 186-7 (у частині недовідання або порушення строку доставляння обов'язкового безоплатного примірника патентних документів) КпАП [17].

Перша, протокольна стадія адміністративно-деліктного ІР-процесу вбачається найбільш важливою, адже саме за її наслідками на стадії розгляду справи в суді з'ясується, чи правильно складено протокол про АП та чи можна за його допомогою та доданих до нього матеріалів справи встановити наявність в діях відповідної особи складу АП, передбаченого зазначеними приписами КпАП.

Звертає на себе увагу той факт, що у формі протоколу про АП, яка додається до Інструкції [13], у графі «склад АП» ІР-інспектор має зазначити: дату, час, місце вчинення та виявлення, суть (зміст) правопорушення (які саме протиправні дії вчинено, реквізити об'єкта ІР-права – предмета правопорушення), структурна одиниця нормативно-правового акту, вимоги якого було порушено, пункт (частина), стаття КпАП, якими передбачено відповідальність за таке правопорушення.

З нашої точки зору невдалим є як назва графі протоколу так і його трактування, адже, по-перше, за загальноприйнятим розумінням, «складом АП» є передбачена нормами права сукупність об'єктивних і суб'єктивних ознак (об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона), за наявності яких те чи інше діяння можна кваліфікувати як АП.

По-друге, у формі протоколу вже наявні графи щодо окремих ознак складу АП, як то: – прізвище, ім'я, по батькові особи, щодо якої складено протокол; – відомості про притягнення протягом року до адміністративної відповідальності за правопорушення в ІР-сфері; – розмір збитків у конкретних одиницях виміру та кому їх завдано.

По-третє, поняття «реквізити об'єкта ІР-права» у чинному національному законодавстві взагалі не розкривається, що надає цим відомостям доволі суб'єктивного характеру. Так само як і поняття «інформація про об'єкт ІР-права», зазначення якої вимагається від ІР-інспектора в протоколі при викладенні обставин АП.

По-четверте, хибним уявляється розгляд «незаконних дій з об'єктом ІР-права» в якості предмета правопорушення, оскільки в теорії адміністративного права предметом АП прийнято вважати речі, предмети матеріального світу, гроші, цінні папери, з приводу яких виникають суспільні відносини, і вважаються складовою частиною його об'єкта – того, на що посягає АП, тобто суспільних відносин, які виникають, тривають і змінюються в ІР-галузі, врегульовані та охороняються нормами адміністративного права, ІР-права і яким завдано шкоди даним АП. Предмет АП, якщо його названо в конкретних нормах КпАП, виступає обов'язковою ознакою їх об'єкта, відсутність якої свідчить про відсутність складу АП. Наприклад, у ст. 51-2 КпАП предметом АП виступає об'єкт ІР-права, перелік видів якого наведено у ст. 420 Цивільного кодексу України [18], а також у п. 1 загальної частини Положення про державного інспектора з ІР-питань Мінекономіки [14].

Тож, можна констатувати, що у чинній формі протоколу про АП неоднозначними, невизначеними та/або дискусійними уявляються розуміння таких понять як – склад ІР-АП, ознаки

складу ІР-АП, реквізити об'єкта ІР-права, інформація про об'єкт ІР-права, предмет ІР-АП. Подібна ситуація вимагає внесення відповідних змін та доповнень до відомчої Інструкції.

З теоретичного погляду протокольною процедурою формування справи про адміністративне ІР-правопорушення слід розглядати як сукупність адміністративно-деліктних та контрольно-наглядових ІР-механізмів і дій, здійснюваних особами, уповноваженими законом складати протоколи про АП з метою забезпечення процесуальних підстав притягнення особи до адміністративної відповідальності та доказів, що мають значення для правильного вирішення справи.

Крім того, варто погодитись із висновком О. Коротун, яка проаналізувавши законодавчі акти, що стосуються регулювання відносин у сфері ІР-охорони, а також об'єктивні та суб'єктивні ознаки складу АП, передбачених нормами ст.ст. 156-3, 164-7, 164-8, 164-13 КпАП, зазначила, що вони не досить чітко сформульовані у диспозиціях вказаних статей, що, безумовно, створює певні проблемні питання під час кваліфікації АП [19, с. 211].

Тому Мінекономіки слід опрацювати в межах згаданої Інструкції науково обґрунтоване бачення ознак складу АП, передбачених та віднесених КпАП, в частині складання протоколів та матеріалів про АП, до компетенції державних ІР-інспекторів Мінекономіки.

На цьому тлі певною мірою неоднозначно сприймається пропозиція І. Комарницької щодо необхідності удосконалити порядок підготовки матеріалів про АП, приділяти увагу письмовим доказам, залучати висновки спеціалістів та експертів з ІР-права, документи, які підтверджують ІР-право власника [20, с. 171]. Таке враження ґрунтується

на положеннях Інструкції, якою передбачено долучення до протоколу про АП документів та матеріалів, що містять інформацію про АП та про потерпілого – суб'єкта ІР-права. Крім того, слід враховувати, що відповідно до ст. 115 Цивільного процесуального кодексу України висновок експерта у галузі права не є доказом, має допоміжний (консультативний) характер і не є обов'язковим для суду [21].

В свою чергу, як вірно зазначають одеські науковиці, інститут адміністративної відповідальності покликаний відновлювати порушений правопорядок у суспільних відносинах та передбачає функціональний обов'язок забезпечення покарання винних осіб за здійснення АП. Адміністративну відповідальність реалізують відповідно до чинного адміністративного законодавства органи (посадові особи) на різних стадіях процесуального провадження [22, с. 21].

Натомість, відзначаючи наступну особливість протокольного ІР-провадження, за якою форма і зміст «протоколу про АП» наведено у Додатку 1 до Інструкції, відносно поняття «матеріали про АП» слід звернутися до положень п. 9 розд. II цієї Інструкції, які свідчать, що під ними розуміються «інші документи та матеріали, що містять інформацію про АП», а саме: – пояснення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності; – пояснення потерпілих; – пояснення свідків; – висновки експерта (експертизи); – докази; – протоколи огляду речей та/або вилучення речей і документів; – акти заступівлі; – заяви та рапорти посадових осіб тощо.

Важливим аспектом процедури складання протоколу про АП є її зв'язок із процесом державного контролю, що здійснюється державним ІР-інспектором шляхом проведення планових, позапланових (раптових) перевірок діяльності суб'єктів господарювання, огляду речей

в установленому законом порядку, оскільки за наслідками перевірки інспектор складає відповідний акт, до якого додаються: – копії всіх документів та матеріалів перевірки; – приписи інспектора про усунення виявлених порушень; – копія протоколу про АП (у разі складення протоколу про АП).

Проблемним питанням у даному випадку є припис Положення [14], відповідно до якого у разі призначення експертизи вилучених продукції, до складу якої входять об'єкти ІР-права та відповідних документів перевірка вважається закінченою після отримання результатів експертизи. При цьому, в акті перевірки зазначаються, серед іншого, дата прийняття рішення про проведення експертизи (у разі прийняття такого рішення під час перевірки) і прізвища, імена та по батькові експертів, що її проводитимуть. Тобто відомче Положення передбачає право державного ІР-інспектора призначити таку експертизу, а також залучити експертів з ІР-питань. Більше того, ІР-інспектор, у разі прийняття рішення про проведення експертизи під час перевірки, має вказати: – дату прийняття рішення про проведення експертизи; – прізвища, імена та по батькові експертів, що її проводитимуть.

Так само Положення надає право залучити експертів до участі у проведенні перевірки суб'єкту господарювання з метою надання роз'яснень та захисту своїх прав і законних інтересів.

За такої ситуації залишаються відкритими питання як про правовий статус експерта з ІР-питань так і про вид експертизи, яку може призначити державний ІР-інспектор.

Йдеться про судову або про наукову і науково-технічну експертизу. У першому випадку відносини регулюються судово-експертним, а у другому – науковим законодавством. Так, суб'єкти судово-експертної діяльності та підстави проведення судової експертизи (обстеження і дослідження)

визначені Законом України «Про судову експертизу» [23, ст.ст. 7, 7-1], а суб'єкти та об'єкти наукової і науково-технічної експертизи – Законом України «Про наукову і науково-технічну експертизу» [24, ст.ст. 4, 5]. В останньому, зокрема, суб'єктами визначені замовники, організатори експертизи і експерти, а до складу об'єктів експертизи, що проводиться з ініціативи організацій та установ, до компетенції яких належить вирішення відповідних питань, належать права на ІР-об'єкти, включаючи їх вартісну оцінку.

У випадку проведення судової ІР-експертизи очевидною стає неузгодженість подібних приписів ІР-законодавства із положеннями процесуального та судово-експертного законодавства, оскільки Інструкцією не враховані строки: – проведення судової експертизи або експертного дослідження; – попереднього вивчення матеріалів при проведенні простих та середньої складності досліджень; – задоволення клопотання експерта про надання додаткових або порівняльних матеріалів та вчинення інших дій, пов'язаних із проведенням експертизи.

Відносно кількісних характеристик протоколу про АП Інструкцією встановлені наступні особливості: – складання протоколу про АП на кожну особу окремо, якщо АП вчинено кількома особами; – складання протоколу про кожне АП окремо, якщо однією особою скоєно кілька окремих АП; – складання оригіналу протоколу (далі – ОП) про АП у двох примірниках, один з яких під підпис вручається особі, щодо якої його було складено (далі – ОАП); – створення копії протоколу (далі – КП) про АП та формування копії справи про АП.

Тож, кількісний регламент адміністративно-деліктного ІР-процесу може мати наступну варіативність: 1) «1 АП – 1 ОАП – 2 ОП – 1 КП»; 2) «1 АП – > 1 ОАП – > 2 ОП – >

1 КП»; 3) «> 1 АП – 1 ОАП – > 2 ОП – > 1 КП». Його розшифровка має такий зміст: – перший варіант (одне АП, скоєне однією особою) – одне АП, одна особа, відносно якої складено протокол, два оригінали та одна копія; – другий варіант (АП, скоєне групою осіб) – одне АП, група осіб (> 1), відносно яких складені окремі протоколи, по два оригінали кожного протоколу та по одній їх копії; – третій варіант (кілька АП, скоєних однією особою) – кілька АП, одна особа, відносно якої складено протоколи по кожному АП, по два оригінали кожного протоколу та по одній їх копії.

Тобто кількісний регламент адміністративно-деліктного ІР-процесу обумовлений варіативністю співвідношення кількості АП та кількості осіб, відносно яких складено протокол.

Часовий регламент адміністративно-деліктного ІР-процесу представлений у таблиці 1.

Крім зазначених строків важливе місце у часовому регламенті відіграють відповідні дати: – реєстрації протоколу; – складання протоколу; – вчинення АП.

Подальший аналіз змісту Інструкції Мінекономіки дозволив виокремити ще кілька особливостей та проблемних аспектів формування справи про державними інспекторами з ІР-питань наступного характеру.

1. За відсутності розкриття в Інструкції поняття «документ», його пропонується розглядати в розумінні ст. 1 Закону України «Про обов'язковий примірник документів» як матеріальну форму одержання, зберігання, використання і поширення інформації, зафіксованої на папері, магнітній, кіно-, фотоплівці, оптичному диску або іншому носії [25]. Тобто, в даному випадку, з урахуванням дефініції, яка вживається у Регламенті ЄС [26], можна стверджувати, що в контексті зазначеної Інструкції, «документ» означає паперовий або електронний носій актуальної інформації про АП.

Таблиця 1

Часовий регламент адміністративно-деліктного ІР-процесу

№	Дія	Строк
1.	складання протоколу про АП	не пізніше 24 годин з моменту виявлення особи, яка вчинила АП
2.	реєстрація державним ІР-інспектором у журналі реєстрації протоколів про АП у ІР-сфері	не пізніше наступного робочого дня після складання протоколу про АП
3.	накладення стягнення при завершеному АП	не пізніш як через 3 місяці з дня вчинення АП
4.	накладення стягнення при триваючому АП	не пізніш як через 3 місяці з дня виявлення АП
5.	зберігання протоколу про АП у ІР-сфері	протягом строку, встановленого законодавством
6.	зберігання копії справи про АП у ІР-сфері	протягом 3 років

2. В сукупності складений протокол та додані до нього матеріали і документи про АП являють собою справу про АП, щодо якої Інструкція встановлює наступні обов'язки державного інспектора з ІР-питань, який склав протокол та зібрав зазначені додатки:

1) зареєструвати у журналі реєстрації протоколів про АП у ІР-сфері згідно з додатком 2 до Інструкції;

2) сформулювати в окремому справу протокол та інші матеріали, що стосуються АП;

3) сформулювати копію справи про АП;

4) скласти супровідний лист Мінекономіки до відповідного суду за місцем вчинення АП;

5) надіслати справу про АП разом із супровідним листом до суду;

6) зберігати протягом трьох років копію справи про АП, переданої до суду;

7) додати, за наявності, до копії справи відомості про прийняте судом рішення.

3. Відносно такого різновиду «матеріалу про АП» як «пояснення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності», зауважимо, що в якості окремого, такий документ повинен мати факультативний статус,

адже графа «Пояснення і зауваження особи, щодо якої складено протокол, до його змісту та/або суті правопорушення» вже міститься у затвердженій формі протоколу про АП.

Тому складання окремого пояснення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, виправдано у випадку, якщо така особа наполягає на викладенні власних пояснень та зауважень щодо АП в окремому документі, або вважає, що обсягу відповідної графи у друкованому бланку протоколу про АП, недостатньо для цього. В обох випадках у такій графі протоколу необхідно зробити помітку, наприклад, «додається до протоколу», а у графі «До протоколу додаються» вказати – «Пояснення і зауваження особи, щодо якої складено протокол, до його змісту та/або суті правопорушення».

4. Аналогічний статус мають й інші документи, додавання яких передбачено до протоколу про АП. Йдеться про пояснення потерпілих та пояснення свідків, адже як суб'єкт (суб'єкти) ІР-права, права якого (яких) порушено, так і свідок (свідки), що підтверджує (підтверджують) факт АП, насправді можуть бути або відсутніми або не встановленими. Це стосується також і огляду речей, який може

провадитись уповноваженими на те державними інспекторами з ІР-питань згідно зі ст. 264 КпАП, про що може (у разі його проведення) складатися протокол або робитися відповідний запис у протоколі про АП.

Наведені невіршені та/або неоднозначні питання адміністративно-деліктного ІР-процесу є лише їх незначною частиною, що потребує подальшої конкретизації в наступних дослідженнях у цьому напрямі.

Проведене дослідження особливостей формування справи про АП державними інспекторами з ІР-питань дало підстави для таких узагальнень.

1. Встановлено, що у чинній формі протоколу про АП неоднозначними, невизначеними та/або дискусійними уявляються розуміння таких понять як – склад ІР-АП, ознаки складу ІР-АП, реквізити об'єкта ІР-права, інформація про об'єкт ІР-права, предмет ІР-АП. Подібна ситуація вимагає внесення відповідних змін та доповнень до відомчої Інструкції.

2. Запропоновано розглядати протокольну процедуру формування справи про адміністративне ІР-правопорушення як сукупність адміністративно-деліктних та контрольних наглядних ІР-механізмів і дій, здійснюваних особами, уповноваженими законом складати протоколи про АП з метою забезпечення процесуальних підстав притягнення особи до адміністративної відповідальності та доказів, що мають значення для правильного вирішення справи. Запропоновано опрацювати в межах Інструкції Мінекономіки науково обґрунтоване бачення ознак складу АП, передбачених та віднесених КпАП, в частині складання протоколів та матеріалів про АП, до компетенції державних ІР-інспекторів Мінекономіки.

3. Виявлено, що поняття «матеріали про АП» не у повній мірі розкривається в Інструкції Мінекономіки, під яким розуміються «інші документи та

матеріали, що містять інформацію про АП» (пояснення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілих, свідків; висновки експерта (експертизи); докази; протоколи огляду речей та/або вилучення речей і документів; акти закупівлі; заяви та рапорти посадових осіб тощо). Запропоновано враховувати зв'язок процедури складання протоколу про АП із процесом державного контролю, що здійснюється державним ІР-інспектором, оскільки за наслідками перевірки складається відповідний акт, до якого додаються: – копії всіх документів та матеріалів перевірки; – приписи інспектора про усунення виявлених порушень.

4. Акцентовано увагу на проблемному питанні припису Положення про ІР-інспекторів, яким передбачено право державного ІР-інспектора призначати експертизу вилучених продукції, до складу якої входять об'єкти ІР-права та відповідних документів а також залучати експертів з ІР-питань, адже за такої ситуації залишаються відкритими питання як про правовий статус експерта з ІР-питань так і про вид експертизи, яку може призначати державний ІР-інспектор.

5. Встановлено неузгодженість приписів ІР-законодавства із положеннями процесуального та судово-експертного законодавства у випадку проведення судової ІР-експертизи, оскільки Інструкцією не враховані строки: – проведення судової експертизи або експертного дослідження; – попереднього вивчення матеріалів при проведенні простих та середньої складності досліджень; – задоволення клопотання експерта про надання додаткових або порівняльних матеріалів та вчинення інших дій, пов'язаних із проведенням експертизи.

6. Встановлено, що кількісний регламент адміністративно-деліктного ІР-процесу (кількість складених примірників оригіналу протоколу та створених

їх копій) обумовлений варіативністю співвідношення кількості АП та кількості осіб, відносно яких складено протокол: – одне АП, скоєне однією особою; – одне АП, скоєне групою осіб; – кілька АП, скоєних однією особою; – кілька АП, скоєних групою осіб. При скоєнні кількох АП можливим варіантом є комбінація зазначених випадків.

7. Систематизовано часовий регламент адміністративно-деліктного ІР-процесу, який обумовлений встановленими строками щодо вид дій державного ІР-інспектора (складання протоколу про АП; реєстрація у журналі реєстрації протоколів про АП у ІР-сфері; зберігання протоколу про АП у ІР-сфері; зберігання копії справи про АП у ІР-сфері) а також дій відповідного суду за місцем вчинення АП залежно від виду АП (накладення стягнення при завершеному або триваючому АП).

8. Визначено сукупність послідовних обов'язків державного інспектора з ІР-питань на стадії після складання протоколу та зібрання додатків до нього: – зареєструвати у журналі реєстрації протоколів про АП у ІР-сфері; – сформувати в окрему

справу протокол та інші матеріали, що стосуються АП; – сформувати копію справи про АП; – скласти супровідний лист Мінекономіки до відповідного суду за місцем вчинення АП; – надіслати справу про АП разом із супровідним листом до суду; – зберігати протягом трьох років копію справи про АП, переданої до суду; – додати, за наявності, до копії справи відомості про прийняте судом рішення.

9. Обґрунтовано, що окремі матеріали і документи про АП, які можуть додаватися до протоколу про АП, мають факультативний характер, тобто додаватися за наявності власне матеріалу, проведення відповідних дій, наслідком яких є певний документ, та/або наявності суб'єктів які можуть та бажають надати такі матеріали, а саме: – пояснення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілих, свідків; – протокол про огляд речей; – висновок експерта; – акт закупівлі; – заяви та рапорти посадових осіб; – акт перевірки; – приписи ІР-інспектора про усунення виявлених порушень.

Список використаних джерел

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. № 8073-X (статті 213–330). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text>.
2. Постанова Ленінського районного суду м. Харкова по справі №642/7877/16-п від 17.01.2017 р. (провадження № 3/642/96/17). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/64094754>.
3. Золота Л.В. Адміністративно-правова охорона права інтелектуальної власності у сфері наукової діяльності в Україні: дис. канд. юрид. наук за спец. 12.00.07. Суми: Сумський держ. ун-т, 2019, 229 с.
4. Хрідочкін А.В. Публічне адміністрування у сфері інтелектуальної власності в Україні: дис. д-ра юрид. наук за спец. 12.00.07. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2019, 508 с.
5. Коротун О.М. Адміністративно-правове забезпечення захисту інтелектуальної власності в Україні: дис. д-ра юрид. наук за спец.: 12.00.07.- Київ: Національний авіац. ун-т, 2020, 427 с.
6. Бочарова Н.В. Конституціоналізація інтелектуальної власності в умовах інформаційного суспільства і економіки знань: дис. д-ра юрид. наук за спец. 12.00.02. Київ: Національний авіац. ун-т, 2020, 467 с.
7. Жогов В.С. Адміністративно-правові засади забезпечення в Україні захисту об'єктів авторських і суміжних прав, що виражені у цифровій формі: дис. д-ра філософії за спец. 081. Одеса: Одеський держ. ун-т внутр. справ, 2020, 223 с.

8. Капітаненко Н.П. Адміністративно-правове регулювання у сфері реалізації права інтелектуальної власності: дис. д-ра юрид. наук за спец. 12.00.07. Запоріжжя: Класичн. приват. ун-т, 2021. 458 с.
9. Малець М.Р. Адміністративно-правове регулювання інтелектуальної власності, як основного елемента інноваційної діяльності: дис. канд. юрид. наук за спец. 12.00.07. Львів: Нац. ун-т «Львівська політехніка», ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом». 2021. 210 с.
10. Лісовий А.К. Запобігання порушенням авторського права в мережі Інтернет: дис. д-ра філософії за спец. 081. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2021, 256 с.
11. Миджин Г.Є. Адміністративно-правовий захист прав інтелектуальної власності в Україні: дис. д-ра філософії за спец. 081. Львів: Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2021. 265 с.
12. Kirin R., Doroshenko O., Dorozhko H. & Khomenko V. (2022). Problems and Prospects of the State Intellectual Property Inspectorate: Institutional and Legal Aspects. *Science and Innovation*, 18(3), 95–108. DOI: <https://doi.org/10.15407/scine18.03.095>
13. Про затвердження Інструкції з оформлення державними інспекторами з питань інтелектуальної власності Міністерства економічного розвитку і торгівлі України матеріалів про адміністративні правопорушення: наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 13 лютого 2019 р. № 217. *Офіційний вісник України*. 2019. № 27, ст. 959.
14. Про затвердження Положення про державного інспектора з питань інтелектуальної власності Міністерства економіки: постанова Кабінету Міністрів України від 17 травня 2002 р. № 674 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2004 р. № 369). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/674-2002-%D0%BF#Text>.
15. Про затвердження уніфікованої форми акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері інтелектуальної власності, та форми припису щодо усунення порушень, виявлених під час проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері інтелектуальної власності: наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29 січня 2019 р. № 96. *Офіційний вісник України*. 2019. № 19, ст. 668.
16. Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері інтелектуальної власності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) Міністерством економіки: постанова Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2018 р. № 912. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/912-2018-%D0%BF#Text>.
17. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. № 8073-X (статті 1 – 212-24). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#n309>.
18. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
19. Коротун О. Інститут адміністративної відповідальності як механізм забезпечення захисту інтелектуальної власності. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 1. С. 117–122. DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.2.36>
20. Комарницька І.І. Адміністративний процес захисту прав інтелектуальної власності в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 6. С.169-172. DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2019.6.30>
21. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. № 1618-IV (в редакції закону № 2147-VIII від 03.10.2017 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>.
22. Домброван Н.В., Избаш К.С. Реалізація адміністративної відповідальності у сфері прав охорони інтелектуальної власності в Україні. *Соціально-правові студії*. 2019. Вип. 4. С. 18–24. DOI <https://doi.org/10.32518/2617-4162-2019-4-18-24>

23. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 р. № 4038-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>.

24. Про наукову і науково-технічну експертизу: Закон України від 10 лютого 1995 р. № 51/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80#Text>.

25. Про обов'язковий примірник документів: Закон України від 9 квітня 1999 р. № 595-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/595-14#Text>.

26. Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) про встановлення спільних положень щодо Європейського фонду регіонального розвитку, Європейського соціального фонду, Фонду гуртування, Європейського сільськогосподарського фонду розвитку сільських територій та Європейського фонду морського та рибного господарства та про встановлення загальних положень щодо Європейського фонду регіонального розвитку, Європейського соціального фонду, Фонду гуртування та Європейського фонду морського і рибного господарства та скасування Регламенту Ради: Міжнародний документ Європейського Союзу від 17 грудня 2013 р. № 1303/2013. *Офіційний вісник Європейського Союзу* від 20.12.2013 – 2013 р., / L 347 /, стор. 320.

Кірін Р. С., Петренко В. О., Хоменко В. Л. Особливості формування справи про адміністративне правопорушення державними інспекторами з ІР-питань

У статті розглядаються особливості формування справи про адміністративне правопорушення (АП) державними інспекторами з ІР-питань. Встановлено, що у чинній формі протоколу про АП неоднозначними, невизначеними та/або дискусійними уявляються розуміння окремих понять, пов'язаних із складом АП та об'єктами ІР-права.

Запропоновано розглядати протокольну процедуру формування справи про адміністративне ІР-правопорушення як сукупність адміністративно-деліктних та контрольно-наглядових ІР-механізмів і дій, здійснюваних особами, уповноваженими законом складати протоколи про АП з метою забезпечення процесуальних підстав притягнення особи до адміністративної відповідальності та доказів, що мають значення для правильного вирішення справи. Виявлено, що поняття «матеріали про АП» не у повній мірі розкривається в Інструкції Мінекономіки, запропоновано враховувати зв'язок процедури складання протоколу про АП із процесом державного контролю, що здійснюється державним ІР-інспектором. Акцентовано увагу на проблемному питанні припису Положення про ІР-інспекторів, яким передбачено право державного ІР-інспектора призначати експертизу вилучених продукції, до складу якої входять об'єкти ІР-права та відповідних документів.

Встановлено неузгодженість приписів ІР-законодавства із положеннями процесуального та судово-експертного законодавства у випадку проведення судової ІР-експертизи. Встановлено, що кількісний регламент адміністративно-деліктного ІР-процесу обумовлений варіативністю співвідношення кількості АП та кількості осіб, відносно яких складено протокол. Систематизовано часовий регламент адміністративно-деліктного ІР-процесу, який обумовлений встановленими строками щодо вид дій державного ІР-інспектора. Визначено сукупність послідовних обов'язків державного інспектора з ІР-питань на стадії після складання протоколу та зібрання додатків до нього.

Робиться висновок, що окремі матеріали і документи про АП, які можуть додаватися до протоколу про АП, мають факультативний характер, тобто додаватися за наявності власне матеріалу, проведення відповідних дій, наслідком яких є певний документ, та/або наявності суб'єктів які можуть та бажають надати такі матеріали.

Ключові слова: адміністративне правопорушення, державний ІР-інспектор, справа, протокол, матеріали, документи.

Kirin R., Petrenko V., Khomenko V. Peculiarities of forming an administrative offense case by state inspectors on IP issues

The article examines the peculiarities of the formation of a case on an administrative offense (AO) by state inspectors on IP issues. It was established that in the current form of the

protocol on AO, the understanding of certain concepts related to the composition of AO and objects of IP law is considered ambiguous, uncertain and/or debatable.

It is proposed to consider the protocol procedure for the formation of a case on an administrative IP offense as a set of administrative-delict and control-supervisory IP mechanisms and actions carried out by persons authorized by law to draw up protocols on AO in order to provide procedural grounds for bringing a person to administrative responsibility and evidence that has importance for the correct decision of the case. It was revealed that the concept of "materials about AO" is not fully disclosed in the Ministry of Economy's Instructions, it is proposed to take into account the connection between the procedure of drawing up the protocol about AP and the process of state control, which is carried out by the state IP inspector. Attention is focused on the problematic issue of the prescription of the Regulation on IP inspectors, which provides for the right of the state IP inspector to appoint an examination of seized products, which include objects of IP law and relevant documents.

The inconsistency of the prescriptions of the IP legislation with the provisions of the procedural and forensic expert legislation in the case of conducting a forensic IP expertise was established. It was established that the quantitative regulation of the administrative-delict IP process is due to the variability of the ratio of the number of AOs and the number of persons against whom the protocol was drawn up. The time regulation of the administrative-delict IP process has been systematized, which is determined by the established deadlines for the type of actions of the state IP inspector. The totality of consecutive duties of the state inspector on IP issues at the stage after drawing up the protocol and collecting its appendices has been defined.

It is concluded that individual materials and documents on AP, which can be added to the protocol on AP, are optional, that is, they are added if there is actual material, the implementation of relevant actions, the consequence of which is a certain document, and/or the presence of subjects who can and are willing to provide such materials.

Key words: administrative offense, state IP inspector, case, protocol, materials, documents.

